

Motion till riksdagen 2011/12:So218

av Anita Brodén och Christer Winbäck (FP)

Likställande av spelmissbruk med drogmissbruk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att socialtjänstlagen bör ändras så att spelmissbruk likställs med missbruk av alkohol och narkotika.

Motivering

Spelmissbruk är att klassa som ett folkhälsoproblem. Att vara spelberoende betyder att man inte längre kan kontrollera sin lust att spela. Spelandet påverkar hela den beroendes liv – familj, socialt umgänge, ekonomi och arbete. Tillvaron domineras helt av spelandet och den som är spelberoende löper stor risk att hamna i brottslighet för att få fram pengar till sitt fortsatta spelande.

Många skäl talar för att socialtjänstlagen bör ändras så att spelmissbruk likställs med missbruk av alkohol och narkotika. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Spelberoende och spelmissbruk är ett problem i vårt samhälle. År 1997/98 genomfördes undersökningen ”Spel och spelberoende i Sverige” (Swegs). Enligt denna undersökning hade ca 2 % av befolkningen i ålderna 15–74 år ett spelmissbruk och ytterligare ca 7,8 % riskabla spelvanor. Detta motsvarade ca 128 000 spelmissbrukare, vilka har svårt att kontrollera sitt spelande och där spelandet fått allvarliga följder. Av dessa hade 38 000 personer fått så allvarliga spelproblem att de kunde betecknas som spelberoende. Över en halv miljon hade riskabla spelvanor med mer övergående eller tillfälliga negativa konsekvenser. Siffrorna är i samma storlek som missbruket av alkohol. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning bedömer att 50 000–100 000 svenskar har ett tungt alkoholmissbruk och uppskattningsvis 300 000 personer har en lättare form av alkoholmissbruk.

Fel! Okänt namn på

Statens folkhälsoinstitut pekade i ett yttrande från 2005 på att nätpoker och andra spel om pengar på internet ökar risken för problematiskt spelande. Spelen är lättillgängliga, snabba och anonyma. Spel på internet lockar främst unga personer. Huvuddelen av pokerspelarna är yngre än 25 år, samtliga är män och många har inte spelat andra spel regelbundet tidigare.

I juni 2009 presenterades resultatet av en ny befolkningsundersökning om spel och hälsa (Swelogs). De nya resultaten visar att spelproblemen totalt sett i Sverige ligger oförändrat på ca 2 %. Spelproblemen är dock ojämnt fördelade i befolkningen och problemen har ökat markant i vissa grupper jämfört med för tio år sedan. Unga män 18–24 år är den grupp där det är vanligast med spelproblem. I denna grupp har också spelproblemen ökat markant, från 5 % 1997/98 till 9 % i årets undersökning. Bland kvinnor i åldern 45–64 ser vi en fördubbling av andelen personer med spelproblem.

Enligt uppgift i medier (VLT 2009-08-10) har samtalen till Kolmårdens behandlingshem för spelberoende från anhöriga till spelmissbrukare ökat markant. ”Förut fick vi kanske två samtal i veckan, nu är det snarare två varje dag”, säger Roger Thörn, föreståndare på behandlingshemmet, i artikeln.

Spelberoende är ett allvarligt beroendetillstånd som har likheter med alkohol- och narkotikaberoende. Men i socialtjänstlagen står ingenting om spelmissbruk – trots att det ger lika allvarliga konsekvenser som alkohol- och narkotikamissbruk. Det finns dock i ett förarbete följande text: ”Den vård och behandling som närmast avses är sådan som ligger inom socialtjänstens ansvarsområde, d v s framförallt behandling för missbruk av alkohol, narkotika och liknande. Men även behandling för spelmissbruk kan i vissa fall vara en insats som ligger inom socialtjänstens ansvarsområde.”

En telefonundersökning av Vårdförbundet, presenterad i DN 2005-07-07, visar att personer med spelberoende har svårt att få hjälp och stöd av kommunerna. För att ge dem som redan är spelberoende likvärdiga förutsättningar till stöd och hjälp och för att tydliggöra kommunernas ansvar att förebygga och motverka spelberoende, bör spelmissbruk tas med i socialtjänstlagen. Det räcker inte att spelmissbruk nämns i förarbetena.

Stockholm den 27 september 2011

Anita Brodén (FP)

Christer Winbäck (FP)